

ادبیات عمومی و تجربی

هفته لقی سیاسی ، ادبی و علمی غزته در .

جلد : ۱

سنه : ۱ ۲ جمادی الاولی ۱۳۳۵ جمعه ایرتسی ۱۱ شباط ۱۳۳۲ نومرو ۱۷

[مجموعه من ، رشاد نوری بکک بو کوزل و مکمل مقاله سنی نشر ایله ، قارئینه ادبیاتک اهل ایدلش بعض حقائق عرض ایدر .]

ادبیات ملیه مسئله سی

۳

الهام

اولکی مقاله لرده شکل مسئله سنی کوزدن کچیرمش ، لسان و وزنده ساده بیکه دوغری بر تمایل کورولدیکنی قید ایتشدک . بو تمایلی تفسیر ایتک لازم کلیرسه ظن ایدرم اک عقله یاقین فرضیه شو اولور : شکل غایه موقعندن واسطه موقعنه ایدیور . تحسس و تحیل ذوقی لسان واسلوب معمارینسک . تأمین ایتدیکی ذوقه تفوق ایدیور و بالنتیجه شکل و روح آره سنده بر یاقینلق وجوده کله که باشلا یور . بو حرکتک ایکسینک تمامیه بر اولماسیله نتیجه لیمه سی و لسان مسئله سنک ده بو صورتله کندیلکندن حل اولماسی پک ممکندر .

بو مقاله ده روح و الهام اعتباریله ادبیاتده ملیتک نه اولدیغنی ، نظریه وقاعده ایله الهامزه بر استقامت و یرمک ممکن اولوب اولمایه جغنی تدقیقه چالیشه جغز .

* *

ادبی اثرلر قوای روحیه دن هانکیلرینک ، نه صورتله ایشلمه لرندن دوغار ؟ مقصده وارمق ایچون اولا بونقطه یی - ولوکه اک بسیط شکلنده - کوزدن کچیرمک ایجاب ایدر . ادبی اثر یازمق عملیه سنده نظردقته آله حق ایکی جهت واردر : اولا صنعتکارک فکرلری که بونلری مدخر بر سرمایه تشبیه ایده بیلیرز . ثانیاً : فکرلرینک بر برلرینی دعوت ایتسی ، بر برلرینه زنجیر لیمه سی حادثه سی که بوکاده « الهام » دییه جکز . بونلردن برنجیسی بر وارلق ، ایکنجیسی بر فعلدر .

شیمدی فکر و الهامی صیره ایله تدقیق ایدلم .

علم روحده کی « فکر » کله سنک قونوشورکن قوللاندیغمز « فکر » سوزندن دهها واسع بر معناسی واردر ، اونک ایچون بو کله اوزرنده بر آرز دورا جغز .

حواس خیمه واسطه سیله خارجدن آلدیغمز احساساتک خاطره لرینه « خیال - image » دینیورم

ادبیات عمومی و تجربی

هفته لقی سیاسی ، ادبی و علمی غزته در .

جلد : ۱

سنه : ۱ ۲ جمادی الاولی ۱۳۳۵ جمعه ایرتسی ۱۱ شباط ۱۳۳۲ نومرو ۱۷

[مجموعه من ، رشاد نوری بکک بو کوزل و مکمل مقاله سنی نشر ایله ، قارئینه ادبیاتک اهل ایدلش بعض حقائق عرض ایدر .]

ادبیات ملیه مسئله سی

۳

الهام

اولکی مقاله لرده شکل مسئله سنی کوزدن کچیرمش ، لسان و وزنده ساده بیکه دوغری بر تمایل کورولدیکنی قید ایتشدک . بو تمایلی تفسیر ایتک لازم کلیرسه ظن ایدرم اک عقله یاقین فرضیه شو اولور : شکل غایه موقعندن واسطه موقعنه ایدیور . تحسس و تحیل ذوقی لسان واسلوب معمارینسک . تأمین ایتدیکی ذوقه تفوق ایدیور و بالنتیجه شکل و روح آره سنده بر یاقینلق وجوده کله که باشلا یور . بو حرکتک ایکسینک تمامیه بر اولماسیله نتیجه لیمه سی و لسان مسئله سنک ده بو صورتله کنیدیلکندن حل اولماسی پک ممکندر .

بو مقاله ده روح و الهام اعتباریله ادبیاتده ملیتک نه اولدیغنی ، نظریه وقاعده ایله الهامزه بر استقامت و یرمک ممکن اولوب اولمایه جغنی تدقیقه چالیشه جغز .

* *

ادبی اثرلر قوای روحیه دن هانکیلرینک ، نه صورتله ایشلمه لرندن دوغار ؟ مقصده وارمق ایچون اولا بونقطه یی - ولوکه اک بسیط شکلنده - کوزدن کچیرمک ایجاب ایدر . ادبی اثر یازمق عملیه سنده نظردقته آله حق ایکی جهت واردر : اولا صنعتکارک فکرلری که بونلری مدخر بر سرمایه تشبیه ایده بیلیرز . ثانیاً : فکرلرینک بر برلرینی دعوت ایتسی ، بر برلرینه زنجیر لیمه سی حادثه سی که بوکاده « الهام » دییه جکز . بونلردن برنجیسی بر وارلق ، ایکنجیسی بر فعلدر .

شیمدی فکر و الهامی صیره ایله تدقیق ایدلم .

علم روحده کی « فکر » کله سنک قونوشورکن قوللاندیغمز « فکر » سوزندن دها واسع بر معناسی واردر ، اونک ایچون بو کله اوزرنده بر آرز دورا جغز .

حواس خیمه واسطه سیله خارجدن آلدیغمز احساساتک خاطره لرینه « خیال - image » دینیورم

شوحالده اولجه کوردیکم بر رنکی ، بر چهره بی دوشوندیکم زمان کوزیمک اوکنه کلن سیلیک ، مبهم رنک وچهره ، بر چاغلایانی ، بر کانی خالارلادیغم زمان دویویور کی اولدیغم سسلر ، بر منکشه خاطره سنک مشامدن کچیردیکی کیزلی قوقو بصری ، سیمی ، شمی خیاللردر . خیاللر اولماسه یدی روحز بوم بوش قالاجق نه بر فکر ، نه بر تحسس قیرینسی ، هیچ بر شی بولونمايه جقدی . خیاللر ذهنمزدده کی وارلقلارک سرمایه سی ، مواد ابتدائیه سیدر . اونلرک اک عمومی خاصه لری خارجه کی مقابللری کی ثابت بر نظامده قالمالری ، ذهنده لایتقطع حرکت و انقلاب حالنده بولونمالریدر . آقار صویک اوستنه اکیلش چیچکلر بر آغاجی صارضیکز . بر آاز اول هر بری بر دالده معین بر موقعده دوران چیچکلرک صویه دوکیلدکدن صوکره قاریشدقلرینی ، بر قسمک باتدیغنی ، اوته کیلرک جریانک طبیعتنه کوره داغلدقلرینی کوره جکسکز . بر قسمی بوراده صویه اوزامش بر چالینک یاننه کومه له نه جک ، دیگرلری اوتده بر آداجک اطرافنه تاج اوزه جک ، دها باشقه لری آقیتینک ایچنده طورنه لر کی دیزی دیزی سرعتله آقه جق ... خارجدن نفسدزه انتقال ایدن خیاللرده طبقی اونلر کی ذهنده ، علمک دها تعیین ایده مدیکی کیزلی جریانلرک سوقیله حرکتک کلرلر ، بر قیزک باشنه عائد خیال بر بالغک کوکده سنه طاقیلر ، دکز قیزی اولور ، بر مائک خیالی کیجه نک قارا کلغیله ، بر غنجه نک خاطره سی بر دوداغلک ابتسامیله برلشیر .

خلاصه خارجه بر برلرندن ایرلایان صفتلریله ثابت بر وارلقلری اولان موجودلر ذهنده تمایللر ، اعتیادلر و تحسسلرک اداره سی آلتنده . ایریلرلر ، داغلیرلر ، بر برلرینه بکزه یلر ، بر برلرینک ضدی اولانلر برلشیرلر . وبویله بیاک درلوانقلابلرله ترکیب ایتدکلری یکی وارلقلردن ایکنجی برعالم دوغار . بوایکنجی عالمک موجودلرینه فکر دییه جکز . فکرلر تمامیله خارجدن آلمش خیال عنصرلرندن ترکیب ایدر . مثلاً منکشه فکری کوردیکمز بتون منکشه لرک خیالندن ، چیچک فکری ، کل ، سنبل ، لیلای ، شبوی الخ .. بتون بیلدیکمز چیچکلرک خیالندن دوغمشدر . نبات فکری یالکز چیچکلرک دکل عین زمانده اوتلر ، آغاجلر الخ ده خیاللرندن تشکل ایتش دها مرکب بر خیالدر . « ذی حیات » کله سنه کلرسه ک اونک دها عمومی و مرکب بر فکر اولدیغنی کوروروز . چونکه بوتون یاشایان موجودلرک فکرلرندن مرکبدر .

فکرلر نه قدر چوق مرکب و عمومی اولورسه کوز اوکنه اوقدر آاز واضح خیاللر کتیریر . مثلاً یوقاریکی مثاللرده منکشه بی دوشوندیکمز زمان اونی رنکیله ، شکلیله ، بتون خصوصیتلریله کورور کی اولدیغمز حالده « چیچک » دیدیکمز وقت کوزومزک اوکندن دها مبهم خیاللر کچر . چونکه چیچک ، نه منحصراً منکشه ، نه کل ، نه زانباقدور . فقط هپسنی ده شاملدر . نبات کله سی ده اویله . ذی حیات فکرینه کلدیکمز وقت ایسه فکرک خیال ایله هان هان علاقه سی قالمش کییدر . فقط ایسترسه ک اونی تحلیل ایتک ، ذی حیات فکرینی تشکیل ایدن نباتلری ، حیوانلری برر برر کوزیمزک اوکندن کچیرمک آلمزده در . خلاصه قانون ، اخلاق ، اطاعت ، عبودیت ، شفقت ، کولمک ، یورومک ، دوشونمک کی نه قدر مجرد و عمومی فکرلر وارسه هپسی کورمک ، ایشتمک ، اوقومق الخ کی واسطه لرله مشاهده ایتدیکمز موجودلر و حادثه لرک خیاللرندن طویلانمش مرکب خیاللردر . بسیط خیاللر ایله عمومی فکرلر آره سننده بر طبیعت فرقی اولدینی ایچون بوتون روحی وارلقلره « فکر » دیدک . بوندن صوکرده بو کله بی عینی معناده قولالنه جغز .

فکرلرک بو بسیط تحلیلندن چیقارمه جغز نتیجه شودر : انسانلر آنجق دوغدقلرندن بری

کوردکاری، ایشدکلی اشیا حقنده « فکر » طاشیه بیلیرلر. باغودلری بیلیمین بر آوروپالی اونلر حقنده نه دوشونه بیلیر؟ کذلک کورولش بر قاچ رسم، کتابلرده اوقونمش بر مقدار ایضاحات ایله ایدندیکمز « باغود » فکری ده تام بر فکر دکدر. بر فکرک دوغریلانی، زنکینلکی اونی ترکیب ایدن خیاللرک کثرته، تفرعانه تابعدر. کتابلردن آلدیغ « باغود » فکری بالضروره فلان شکلده بر بنا تصور ایتکدن و اورایه انسانلرک عبادته کلدیکنی بیلیمکدن عبارت قالاقددر. حالبوکه کرک علی العاده تفکرلریمزده، کرک ادبیاتده بو فکری فائده لی بر صورتده قوللانه بیلیمک ایچون « باغود » کلمه سنک زنکین خاطرهلر، مشاهده لر، تحسسلرله دولو بر محفظه اولماسی لازم کلیر. اوت ادبیاتده یالکز احتوا و ذوقنه واردیغمز فکرلر تام ثمره لرینی ویریر، موفق اولورلر. انسانده بتون تفرعاتی بیلیمدیکی شی حقنده کلمه اولور. فقط فکر اولاماز. اولانلری ده اصل بیلیمکدن دوغمش، یاشامغه مستعد جانلی شیلر دکل یابانچی طوپراقلردن روز کارک کتیردیکی عقیم، اولو یاپراقلردر.

کلمه ایکنجی جهت، یعنی ذهنک فکرلری بر برینه زنجیرله مه سی، اونلردن بر کل تشکیل ایتمه سی عملیه سنه... فکرلرک بر برینی او یاندیرمه سی خاصه سنه علم و وحده تسلسل افکار دینیور. بر مملکتک اسمی منظره سنی، منظره سی انسانلرینی، انسانلری عادتلرینی الخ عقله کتیره بیلیر. ازبرله نمش بر شرک ایلك مصرعی ایکنجیسی، ایکنجیسی اوچنجیسی الخ دوشوندیریر. قار فکری، بیاض، صوغوق، قیش الخ فکرلرینی، بیاض، سیاهی، سیاه کیجه یی، کیجه ییلدیزی. اخطار ایدر. علم روح بو تشارک و تداعینک قانونلرینی آرایور. فکرلری بر برلرینه باغلایان رابطه لری زمان و مکانده اتصال، تشابه، تضاد الخ کی قانونلرله تعینده چالیشیور. بزه بوجهتلر لازم دکل. یالکز شونقظه یی قید ایده جکز که* فکرلریمز ناصل دوغدیغمز کوندن کچیردیگمز حیات و معروض قالدیغمز تأثیرلرک محصولی ایسه اونلرک آراسنده کی رابطه ده او یله جه تجربه لریمزک محصولیدر. آتش و یاقق، آنا و شفقت، ییلان و زهر فکرلرینی تجربه لریمز بر برینه باغلامش، هان بوتون حکملریمزک، محاکمه لریمزک زمیننی او حاضر لامشدر.

تشارک و تسلسل افکار عملیه سنی مفروض بر مثالده، مثلاً بر سرقتک فاعلی بولمق ایچون یاپیلان ذهنی محاکمه ده تعقیب ایده لم:

او صاحبی قاصه سنک قیریق، ایچنک بوش اولدیغنی کوریور. بوحادثه درحال سرقت فکرینی دعوت ایدیور. سارق کیمدر؟ سرقت بالفرض کوندوز وقوع بولمشدر.

او صاحبی کوندوزیک خیرسز کیره مدیکنی بوتون مشهودات و مسموعات ایله بیلدیکی ایچون سرقت و دیشاریدن کیرمش سارق فکرلری بر برینی نفی ایدیور. دیمک که خیرسز اوده کیلردن بریدر. او صاحبنک خرسزلق فکریله احتیاج فکرینی تشریک ایتش بر آدم اولدیغنی فرض ایده لم.

شو حالده سارق خدمتجیلر فکرینی او یاندیریور. خدمتجیلردن بری او کون مأذون ایدی. بناء علیه اوندن شبهه اولاماز، بر باشقه سی اسکی امکداردر، افندیکنک بر چوق سنه لک مشاهده لری او خدمتجینک فکرینی استقامت فکرینه باغلامشدر...

او صاحبی بویله جه اوته کی خدمتجیلر حقنده ایدندیک فکرلری (یعنی ماضیده کی تشارکلری) نظر دقته آله رق، اونلرک حاللرینی، وضعیتلرینی تدقیق ایده رک (یعنی قباحتلی ایله علامتلی آره سنده کی سابق تشارکله مراجعت ایده رک بر نتیجه یه وارنجه یه قدر محاکمه سنه دوام ایدر.

بو مثالی بر تاریخ مسئله سینه ، بر اجتماعیات بحثه ، بر هندسه دعواسنه ، خلاصه هر هانگی بر دوشونجه و محاکمه یه تطبیق ایده بیلیرز . دیمک که محاکمه ، تفکر ، فکرلرک - بعض ثابت اساسلرک اداره سی [*] و دقتک قونترولی آلتنده - ماضیده کی تشارکاره کوره بر برینی دعوت ایتمه سیدر .

شعر یازمقده آشاغیده کوره حکمزاوزره پک باشقه بر عملیه دکلدرد . شعرده دقت قوتی دورور ، دوشونیلین شیئک نفس الامر مطابقتی اندیشه سی سونر ، تصنیف ایتک ، بر نتیجه یه وارمق کبی ملاحظه لر صوصار و فکرلر ذهنک قطعی قونترولنه تابع اولمایه رق ، صرف تمایل و تحسینک ، فائته زینک اداره سی آلتنده بر برینی تعقیبه باشلار . او وقت ذهن طبیعت لوحه لرینک قوری ، درشت تفصیلاتی حذف ایدر . سرت ، قطعی حدودلری خفیف بر رؤیا ابهامی ایچنده ملایمشدیریر . حقیقتده اک بر برینه اوزاق ، اک یابانچی خیال عنصرلرینی برلشدیرر ، سخم چوللرنده او کسوز مزارلر اوستنده کردبadden سرولر یتشدیرررک سربلرک سیلیله بویوتور . [**] او وقت وجوده کلن اثر بر محاکمه اثری دکل بر شعردر . شعر ی ترکیب ایدن فکرلرک صنعتکارک دماغنده بر برینی دعوت و تعقیب ایتمه سی حادثه سینه الهام دیمشک . الهام قوتی تحسس و تمایلدن ، استقامتی شاعرک ماضیسنده کی تشارکلردن آلیز . دیمک که شعرده ماضینک (محیط ، تربیه الخ) اک بویوک بررولی واردر . بونک ایچون برواقعه قارشیسنده بر محاکمه اثری وجوده کترین شخصلر پک چوق نقطه لرده بالضروره برلشدکلری حالده بر عینی وقعه یی ، منظره یی ، حالت حسیه یی شعرلرینه موضوع اتخاذایدن صنعتکارلر بر برلرندن بوسبوتون آیریلاییلرلر .

* *

شعرده فکرلرک صنعتکارک تمایللرینه و ماضیده کی تشارکلرینه کوره زنجیره له نه سی حادثه سی « یقظات لیلیه » منظومه سنده بر درجه ده ایشاحه چالیشلم . حقیقی ویا تصویری بر یاز کیچه سی شعره مبدأ اولمشدر .

« کل بو آقشام ده سربسر کوزه لم

اهتزازات لیلی دیکلیه لم »

کوزل بر یاز کیچه سی فکرینه باغلانان ایلاک تمایل اهتزازات لیلی اونکله باش باشه دیکله مک فکری اوایور . شعرده تسلسل افکار مقانیزمه منی (الهامی) حرکت کترین خارجی بر حادثه ، بر کیچه لوحه سی و اوزاق بر پیانو اولدینی کبی اداره وسوق ایدن ده ینه خارجی حادثه لر (چالینان بسته لرده کی تحوللر) در . پیانوسسی شاعره مبهم صورتده ونی چالانی تازه پارماقلری دوشوندیریور .

[*] ثابت اساسلر چوق کره دوشوندیکمز ، بیلادیکمز حالده تطبیق ایتدیکمز منطق قانونلریدر . مثلاً یوقاریکی مثالده او صاحبک قاصه یی قیریق کورور کورمز درحال بونی بر قیران اولدیغنه حکم ایتمه سی « مؤثر سز اثر اولماز » و کذلک او کون مأذون اولان خدمتجی یی شبهه خارجنده طومق « بر عینی شی هم وار ، هم یوق ، عین زمانده هم اوراده ، هم بوراده اولماز » اساسلرندن نشأت ایتشدیر .

[**]

دشت غمده خاک قبرم اوزره سرو کردبار

جکسه باش اول سرودن صو کسمه ای سیل سرب

فصلی

چالینان پارچه ده کی خصوصیت حزن و یورغونلق فکرلرینی، اونلرده حزان فکرینی دعوت ایدیور و بوسس :

کیجه نك قعر پر سکوننده
ظلمت ابکمک دروننده

آغلایان برشی اولویور ... خارجی احساسده کی تحوالر شیمدی تسلسل افکاره شویله برمجرا ویریور : سس آچالیور ، اینجه لیور ، تیره یور ، بو حال (بلکه مشابیهت علاقه سیله) شاعرده داغیلان بر بلبل سنی خیالی اویاندریور صوکره مسک مست بر ارتعاشی اونومش بوشلقلری دولاشان بر شهقه اولیور .

بوراده زنجیر قیریلیور و شاعرده بردنبره حادثه نك سبی صراقی دوغویور : کیم و نیچون چالیور ،

اونی کیم دست رعشه داريله
چالیور پرده ، پرده ایکلتیور ؟
اونی کیم بویله غممه سویلتیور ،
تللرک لحن انکساریله
هانکی متروکه بویله اکلنیور
هانکی ماتم بوسسه سویلتیور ؟

منطقك قانونلرینی تعقیبه مجبور اولمایان شاعرده بو صراق و سؤاللرک جوابی مبهم و شاعرانه فرضیه لر حالنده مان کلمشدر : کدرینی موسیقیسنک لسانیله سویله یین متروکه لر ، ماتملر ... بو بر قاچ مصرع شاعرده اویانمش کیزی هائله خیالرینک بر افاده سیدر . سسلرله برابر فکرلرینه دکیشیور ... اینجه بر سس کیجه نك ایچنده سور و کله نیور ، بر فغان ، صوکره بر حنچقریق اولویور ... نهایت اوقدر آچالیورکه اوکسوره زک تباه اوله جق بر مخلوق ظن ایدیلیور .

پیانو سسی متروک بر قادین فکری اویاندرمش ، شاعرک مخیله سندن اینلر ، اختلاجلر ، اوکسور و کله بوتون بر ماتم صحنه سی کچیرمشدر . بوراده فکرلرک سلسله سی تکرار قیریلیور ... بو محقق بر متروکه در ، فقط دردی نه ؟

کیم بیلیر ، کیم بیلیر نه لر سویلر
بوسور کسنز ، هوسلی زمزمه لر
بوصوصوب دورمه ، صوکره سویله مه لر
بویاریم جله لر ، یاریم کلمات
بلکه لیل خمرشه یالواریور ،
بلکه بر توف تسلیت آریور .

وفکرلر بویله جه - هیچ بر قطعی منطق رابطه سی آرامه دن ، صراف شاعرک فائته زیسنه تابع - آقوب کیدیور . یالکیز صوک مصرعلرده بتون انطباعلری خلاصه ایدن بر نتیجه قوقوسی وار :

اونی بی شبهه بر قادین چالیور ،
موسیقیدن جواب یأس آلیور ،
دیگله ای روحم ایسته آغلایان او !

دها یوقاریلرده « اثری تشکیل ایدن فکرلر حواس واسطه سیله حیات و محیطدن آلمش

فکرلردر» دیمشدک . بو نقطه نظر دن بر قاج مصرعی کوزدن کچیرهلم . شاعر پیانویی کورمه مش ، دیکله مه مش اولسهیدی ، ایشتدیکی سسی باشقه بر موسیقی آلتنه عطف ایده جک ، موسیقی آلتلرینی هیچ طانیاسهیدی ، بونی بر مخلوقک ، بلکه بر کیجه پرینک ترنمی صانه جقدی . کذلک پیانونک ناصل چاندیغنی بیلمسهیدی ، « تازہ پارماقلرک تماشی » فکری کله به جکدی . نغمه لرک صنعتکارده صره ایله اویاندردیغنی بلبل سسلری ، شپیقلر ، متروکه لر ، فغانلر ، اوکسوروکلر هپی دماغنک اولجه قید ایتدیکی فکرلردر .

کله تسلسلاره ... یچون پیانونک سسی متروکه لری ، ماتملری دوشوندریورده باشقه بر فکر سلسله سی اویاندرمایور ؟ بو پک ممکن بر کیفیتدی . بر ساعتده مانم فکری اویاندران بر فکرک بر باشقه ساعتده مثلاً بر قارپوز خیالی اویاندرماسی پک ممکندر . فقط هرایکی حالده ده حرکت کله کلن فکرلری شاعرک یاشاییشی حاضر لاش ، بر برلرینه باغلامغه نامزد ایتشدر . ماتملر ، متروکه لر ، اوکسوروکلر او وقتکی استانبولدن او قدر بول و قولای طویلاشمش خیال عنصرلری که ایلاک فرصتده کوچوک بر وسیله ایله ، بر برلرینه زنجیرلنه رک بویله لوحه لر وجوده کتیریورلر .

« شعرده بر معینیت واردر ، فلانجه نوع حادثه لر بالضروره فلانجه طرزده بر سلسله افکار اویاندریر » دیمک ایسته میورز ... شاعر سربستدر ... فقط تحسسی ، ذوقی ، تربیه سی ، الحدیدیکمز تشارکلرینک حدودی ایچنده . قارا کلقدن کلان سس جنابه یاقینده ایشیتدیکی بر ماجرای ، اولمش بر سوکیلی بی ، بر املی ، بر تصویری ، یاخود بالفرض چالینان بسته نک موضوعندن انتقال ایله لادام اوقاملیایی ، فائوستک مارغریتنی ، ژولیه تی فلانده دوشوندریره بیلیردی . فقط مثلاً عمرینی ازل ، ابد ، اسرار دوشونجه لرله کچیرمش بر miystique کبی بو ترانه لری غیبک سسلری عد ایتمه سنه ، قارا کلقدن خلقتک اسرارینی صورهرق الهی رؤیالره بوغولماسنه پک آز احتمال واردی . اوت شاعر اک کندینه مونس ، اک تحسستات و تمایلاتنه یاقین فکر سلسله لرینه مجرا ویریر .. مثلاً جنابک یرنده بتون حیاتی دکزده ، دکز کنارنده کچیرمش ، اوکا عائد اک کوچوک حادثه لری او کرشمش و سومش بر شاعر اولسهیدی قارشپسندده کی لوحه نک اونک ایچون احاطه ایدن بر دکز اولماسی پک ممکندی . او وقت پیانونک خفیف سسلری قوملره ، چاقیلارله سویله شن صو دوداقلری ، دها آغیر ترانه لر ، درینلکلرک اوغولتولری ، سرت ، کسیک کسیک اولانلری کویشته لری دوکن دالغه لری دوشوندریره جکدی . نغمه لرده کی تحوللره کوره کوزینک اوکنده مهتابلر ، صولرده یوزن قوطره لر ، طاتلی سسیله یولجی بی یولندن چویرن سیره نلر ، دکز پریرلی ، صوده بیقانان قادینلر ، عمانده غیب اولمش کیلر ، دکز ایدیالری ، هائله لر ، دکزه عائد بیک درلو لوحه ومنقبه جانلانه جقدی .. بر چوبان اولسهیدی مطلق کوینه ، قویونلرینه ، سودکلرینه عائد دوشونجه لره دالاجق ، کمال بک مظلوملرک آهنی ، اکرم نژادینی ، حامد فاطمه سنی دوشونه جکدی .

* *

نه دیمک ایستدی کمزی ظن ایدرم که آکلاتدق : شعرلر صنعتکارده کی فکرلرک نوع و ثروتنه و حیاتک او فکر آراسنده حاضر لادینی تشارکلره تابعدر .

ثانیاً : صنعتکار تمامیه سربست اولمالی ، تصنیف ایتک ، نتیجه به وارمق کبی عادی منطق ملاحظه لرندن ، الهامی فلان ویا فلان مملکتدن ، فلان ویا فلان صنعتدن آلمق ویا آلامق کی قاعده سی آندیشه لردن عاری قالمالی . تا که روجز غیر شعوری زنکینلکارینه بر برینی افشا ایتک امکاتی ویره بیلسین . عکسی حال ، روجزک اصل محتویاتی طانیایه رق ، بر قاعده بی تعقیب ، بر مقصده خدمت

ایده‌درك شعر یازمق، کوره کوره کندينی ییوسته وعقامته محكوم ایتك دیمکدر . بر استانبولیدن بر دوه شعرى ایسته‌یکز . زوالی دوه‌نك رسمى ، بلکه کندينی کورمشدر . اونك حقنده بر آزده معلوماتی واردر . شوخالده کندينی زورلایه زورلایه یازابله جکی شی « دوه‌لرك یانیق چولرده صیرتلینی تومسکه‌تەرك ملول ومتوکل کیتدکلرینی ، بایغین ، قارا کوزلرینی بادیه قیزلرینک اوپدیکنی ه سویله مکدن عبارت اولاجق حالبوکه بر بادیه چوجوغنک روخنده اوکا دائر دوغدینی کوندن بری بیریکمش نه حسابسز خیالار ، خاطره‌لر ، تحسسلر واردر .

بوتون بوسجیلری کوزاوکنه آلارق دوشونیورم که ، ماضی قریبزی بر غربت و منفا حیاتی صایه‌رق اسکی ایلار و زمانلر داء الصله‌سنی چکه‌نلر یا کیلییورلر . ذوقلرنده دکل ، چونکه بوندن کوزل ، بر exotique ادبیات چیقاییلر . فقط ادبیاتک آنجق زمانلر و مسافه‌لر اوتە‌سندن الهامی آلمق شرطیله ملی اولاجغنی ادعاده . . .

روحز احتوا و استقامتی یاشادیغمز حیاتدن و معروض قالدیغمز تأثیرلرك هیئت عمومیه‌سندن آلدی . بناء علیه الهامزی باشقه زمانلر و مکانلردن آلمقده براق که هیچ بر فائده یوق ، فقط بوکا امکان‌ده تصور ایدیه‌لر . بوکون حیاتمز شرق عادتلی ایلر غرب عادتلردن بر خلیطه‌در . ادبی شعور مرده فضولی ، ندیم ، حامد ، و بالخاصه غرب ادبیاتلی وار . اوت ، هنوز دها قطعیتله تعین ایتمش تمایلار یوق . . . فقط بونك ایچون باشمزی آکیمه‌لم . دنیاده ملی شعورینه یابانجی عنصر کیرمه‌مش ملت یوقدر . . . بزمنی انکار ایدلز که چوق قاریشیق ، تماسده بولوندیغمز اجنبی ادبیاتلرك هر برندن بر جوق یابانجی عنصرلر کیردی . . فقط بو ابدی اولمایه‌جق و بوکونکی تردد ایچندن ملی ادبیات طبیعتیله دوغه‌جق . بر ادبیات که بوکونکی روحزک محتویاتنه ، ذوقزه ، یاشایشمزه مطابق ، ملی خصوصیتلریزه تماس ایتدیکی نقطه‌لرده ، پیاسه‌ده بر تعبیر ایلر ، قیمت حکملرنده تمامیه ملی فقط شأنیت حکملرنده آوروپا ادبیاتی عائله‌سنه کیرمکدن قورقمايان بر ادبیات . . خلاصه نظریه وقاعده ایلر ملی بر ادبیات یاپه‌بیلر جکمزى ظن ایتیورم . قدرتدن نظریه‌جی یرینه ، هادی یرینه مملکتک داغنیق روحی ، بهم احتیاجلرینی بر محراق کبی نفسنده طویلایارق توزیع ایده‌جک بر قاچ ادبی دها ایسته‌یه‌لم . او یولنی آیدینلاتاجق مشعله‌یی کندي آئنده کتیریر .

سراجخانه باشی ، ۲۵ کانون اول

رئاد نوری

لسان و دولت

جلال نوری بک « ترکجه‌لر » اسمنده اوافق بر کتابی چیقیدی . بوکون بحران ایچنده و بر استفهام اشارتی شکنده دوران لسانک بر رساله‌یه دکل ، بیک جلده بیله احتیاجی وار . جلالک اثرنده کی اهمیتلرك اک شایان قیدی ، بواحتیاجه مقدمه تأمین اولماسنده در .

بن عمومی ، حائر وحدت و بوتون عرقه شامل بر تورکجه بیلیم‌یورم : فقط اکثریسنی بیلیم‌دیکم پک چوق تورکجه‌نك موجودیتنی بیلیم‌یورم ! هر لسان بویله‌در ، ودنیاده تک بر لسان یوق ، چونکه هر برنده پک متخالف و کیتدکجه بر برندن اوزاقلاشان شیوه لر چوقدر . بونلرك تشکلاتنده اول زمانک ، ثانیاً مکانک و بالنتیجه اختلاطک تأثیری وار . لسانیات علماسی صنعی لسان اولمایاغنی و هیچ بر دیلک ایسته‌نیلن بر شکله افراغ ایدیه‌لر جکمی میدانر قویمش ، صوکره [اسپه‌رانطو] عجیبه‌سنک . بر فورما طوتمایان و آنجق بر قورشون قلم بیتنجه‌یه قدر یازیلان او کولونج تاریخی ده بو اسکی ادعایه